?: Jsou nÄ›jakÃ© vegetariÃ¡nskÃ© masoÅ¾ravÃ© rostliny?

PÅ™Ã-spÄ›vek pÅ™idal Radek Kastner
[15.06.2008]
AktualizovÃ¡no [15.06.2008]

O: TeÄ• musÃ-te uznat, Å¾e tohle je divnÃ¡ otÃ¡zka.

VÄ›Å™te tomu nebo ne, dostal jsem
tento dotaz mnohokrÃ¡t, a vÅ¾dycky jsem lidem Å™ekl, Å¾e ne, nejsou vegetariÃ¡nskÃ©
masoÅ¾ravÃ© rostliny. Ale potom jsem o tom zaÄ•al vÃ-c pÅ™emÃ½Å¡let, a myslÃ-m, Å¾e
vlastnÄ› jsou! Do hÃ¡je tyto rostliny jsou dokonce vegani, jak sami uvidÃ-te.

Nepenthes ampullaria

Foto Galleria CarnivoraÂ©Barry Rice

PrvnÃ- rostlina, kterou mÃ¡m na mysli
je Nepenthes ampullaria. Tato
rostlina je nepochybnÄ› masoÅ¾ravÃ¡; jejÃ- lÃ¡Ä•ky jsou celkem efektivnÃ-
v chytÃ¡nÃ- a trÃ¡venÃ- breberek. Ale dÄ›lÃ¡ nÄ›co, co Å¾Ã¡dnÃ¡ jinÃ¡ lÃ¡Ä•kovka
nedÄ›lÃ¡. PokrÃ½vÃ¡ zem v deÅ¡tnÃ©m pralese shluky â€žzemnÃ-ch lÃ¡Ä•ekâ€œ, kterÃ© jsou
opravdu roztomilÃ©. VypadajÃ- jako shluky hub.

Bylo poznamenÃ¡no, Å¾e tyto rostliny
mohou vyuÅ¾Ã-vat svÃ© pÅ™Ã-zemnÃ- lÃ¡Ä•ky k lapÃ¡nÃ- rostlinnÃ©ho detritu, kterÃ½ prÅ¡Ã-
z pÅ™evislÃ©ho baldachÃ½nu deÅ¡tnÃ©ho pralesa. VelkÃ¡ Ä•Ã¡st materiÃ¡lÅ¯
v deÅ¡tnÃ©m pralese padÃ¡ ze shora, a tyto lÃ¡Ä•kovky mohou vyuÅ¾Ã-vat svÃ© lÃ¡Ä•ky
k chytÃ¡nÃ- tohoto rozklÃ¡dajÃ-cÃ-ho se materiÃ¡lu a hromadit ho pro sebe. TakÅ¾e
tato rostlina mÅ¯Å¾e pÅ™inejmenÅ¡Ã-m doplÅˆovat svou masitou stravu vegetariÃ¡nskou
pÅ™Ã-lohou.

Mimochodem, Nepenthes ampullaria zÅ™Ã-dka vytvÃ¡Å™Ã- â€žhornÃ-â€œ lÃ¡Ä•ky. TakÅ¾e moÅ¾nÃ¡ od
smÃ-Å¡enÃ© stravy upouÅ¡tÃ-. MoÅ¾nÃ¡, Å¾e tu za pÃ¡r milionÅ¯ let budou jen vegetariÃ¡nskÃ©
lÃ¡Ä•kovky? Asi ne---dlouho pÅ™ed tÃ-m bude planeta dÃ-ky nÃ¡m neobyvatelnÃ¡.

DruhÃ½m pÅ™Ã-kladem vegetariÃ¡nskÃ©
masoÅ¾ravÃ© rostliny mÅ¯Å¾e bÃ½t Utricularia
purpurea. Tato bublinatka uÅ¾ moÅ¾nÃ¡ nenÃ- ani masoÅ¾ravÃ¡. MÅ¯Å¾e to bÃ½t tak, Å¾e
mÄ›chÃ½Å™ky, kterÃ© fungujÃ- jako masoÅ¾ravÃ© Å¾aludky pro (pravdÄ›podobnÄ›) vÅ¡echny
ostatnÃ- bublinatky, byly pÅ™esmÄ›rovÃ¡ny na jinou funkci u Utricularia purpurea. Bylo zmÃ-nÄ›no, Å¾e tyto mÄ›chÃ½Å™ky n
fungujÃ-
jako bezpeÄ•nÃ½ malÃ½ domov pro Å™asy a dalÅ¡Ã- organismy. Bublinatka extrahuje
Å¾iviny z tÄ›chto rostlin s Å¾ahavÃ½mi buÅˆkami v ÃºnosnÃ© mÃ-Å™e
(podobnÄ› jako lidÃ© mohou sklÃ-zet vÃ½honky chÅ™estu, a pÅ™itom je udrÅ¾et Å¾ivÃ©, po
dlouhou dobu). Je toto vegetariÃ¡nskÃ¡ rostlina? MÅ¯Å¾e bÃ½t! Na druhou stranu,
neztratila ÃºplnÄ› vÅ¡echny atributy masoÅ¾ravÃ½ch rostlin, protoÅ¾e Mary Treat
zjistila, Å¾e koÅ™ist lapenÃ¡ pastmi je rozpuÅ¡tÄ›na enzymy (tak pravÃ- Lloyd).

Utricularia purpurea; Pinguicula macroceras

Foto Galleria CarnivoraÂ©Barry Rice

KdyÅ¾ zajdeme jeÅ¡tÄ› dÃ¡l, bylo
pozorovÃ¡no, Å¾e nÄ›kterÃ© druhy bublinatek zabÃ-jÃ- a trÃ¡vÃ- Å™asy, coÅ¾ je Ä•inÃ-
vegetariÃ¡ny zabijÃ¡ky. Ale jeÅ¡tÄ› jsem tento Ä•lÃ¡nek neÄ•etl (Seine et al. 2002), takÅ¾e tuto informaci
cituji trochu vÃ¡havÄ›.

MÅ¯j nejoblÃ-benÄ›jÅ¡Ã- pÅ™Ã-klad je, pro
Å¡irokou Å¡kÃ¡lu rostlin v druhu, Pinguicula.
DÃ-ky svÃ© stavbÄ›--plochÃ¡ rÅ¯Å¾ice otevÅ™enÃ½ch listÅ¯, tyto rostliny chytÃ- na svÃ©
listy hodnÄ› pylu. Tento pyl je rostlinou strÃ¡ven. ProtoÅ¾e pyl se sklÃ¡dÃ¡
z Å¾ivÃ½ch rostlinnÃ½ch bunÄ›k, v samostatnÃ© struktuÅ™e, mÅ¯Å¾u se ke svÃ©mu
vlastnÃ-mu uspokojenÃ- pÅ™Ã-t, Å¾e rÅ¯Å¾ice tuÄ•nic chytajÃ- Å¾ivÃ-cÃ- rostliny, zabÃ-jÃ- je,
a konzumujÃ-.

TakÅ¾e nynÃ- se musÃ-m zeptat na
povahu vegetarianismu u masoÅ¾ravÃ½ch rostlin. Byly by takovÃ© rostliny vidÄ›ny
ostatnÃ-mi se stejnÃ½m vÃ½smÄ›chem, jako vegetariÃ¡ni Ä•asto vidÃ- vÅ¡eÅ¾ravÃ© lidi? Byly
by rostliny povaÅ¾ovÃ¡ny za morÃ¡lnÄ›jÅ¡Ã-, nebo etiÄ•tÄ›jÅ¡Ã-, kdyby si vybraly jako
potravu Å¾ivoÄ•ichy namÃ-sto rostlin? To by mÄ› zajÃ-malo.

Page
citations: Clarke, C. 2001; Legendre, L. 2000; Lloyd, F. E. 1942;
Richards, J. H. 2001; Seine, R. et al.
2002.

Revised: August 2007

Â©Barry Rice, 2005

T: Pavla VackovÃ¡